

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 13P/49/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814216042
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marianna Hašková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2014:3814216042.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza, sudkyňou Mgr. Mariannou Haškovou, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: S. Z., nar. XX.XX.XXXX a F. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., I. č. XX/XX, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky R. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., I. č. XX/XX, a otca S. Z., nar. XX.XX.XXXX, t. č. ÚVTOS Dubnica nad Váhom, PP 21/C, Dukelská štvrť 941/10, Dubnica nad Váhom, o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

Súd návrh otca S. Z., nar. XX.XX.XXXX na zníženie výživného na maloletého S. Z., nar. XX.XX.XXXX a maloletú F. Z., nar. XX.XX.XXXX z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec sa návrhom zo dňa 27.08.2014 doručeným na Okresný súd Prievidza dňa 02.09.2014 domáhal zníženia vyživovacej povinnosti na maloletého S. zo sumy 86,30 eura na sumu minimálneho zákonného výživného a na maloletú F. zo sumy 79,66 eura na sumu minimálneho výživného po dobu výkonu trestu odňatia slobody. Uviedol, že je vo výkone trestu odňatia slobody na 48 mesiacov a i keď je pracovne zaradený, sťahuje sa mu na výživné len minimálna čiastka a tak mu mesačne vzniká nedoplatok cca 140,- eur. Uviedol, že k dlhu na výživnom, za ktorý si odpykáva trest, mu pribúda uvedená čiastka, ktorá mu dlh do konca trestu astronomicky zvýši.

Svoj návrh doplnil podaním zo dňa 28.09.2014, v ktorom uviedol, že pred nástupom do výkonu trestu, t. j. pred 13.11.2013 pracoval pre firmu U. Z., ČR na zmluvu o vykonaní práce, a to od januára 2013. Jeho príjem v tejto firme bol 9500,- Kč. Jeho mesačné výdavky predstavovali 5000,- Kč a žil v spoločnej domácnosti so svojou dlhoročnou družkou. Zároveň ospravedlnil svoju neprítomnosť na pojednávaní a súhlasil, aby súd rozhodol bez jeho prítomnosti.

Matka s návrhom otca nesúhlasila. Poukázala na to, že výdavky na deti sa neznižujú, ale narastajú, keďže starší syn nastúpil na štúdium na strednej škole a dcéra tento rok končí základnú školu. Matka uviedla, že deti podporuje v ich záujmových činnostiach. Maloletý S. sa venuje športu a maloletá F. začala navštevovať herecký krúžok na umeleckej škole. Maloletý S. je alergik, s čím sú objektívne spojené zvýšené výdavky na liečbu. Obe maloleté deti sa stravujú v školských jedálňach. Poukázala na tom, že doteraz brala ohľad na to, že je otec vo výkone trestu odňatia slobody a nedala návrh na zvýšenie výživného.

Na pojednávaní dňa 24.10.2014 matka uviedla, že s návrhom otca na zníženie výživného nesúhlasí. Poukázala na to, že jej príjem predstavuje cca 450 eur mesačne a má vyživovaciu povinnosť k 3 maloletým deťom, a to k maloletému S., maloletej F. a k maloletej F. Palašovej, nar. XX.XX.XXXX. Keďže otcovia maloletých detí neplatia riadne výživné, poberá náhradné výživné (potvrdenie ÚPSVaR Prievidza). Ďalej jej príjem predstavujú prídavky na deti. Špecifikovala svoje mesačné výdavky ako výdavky súvisiace s byvaním nájom 80 eur mesačne a elektrina 106 eur mesačne. Poukázala na tú skutočnosť, že spláca aj dlh na nájomnom, ktorý je vysoký. Tento dlh má spoločne s pánom Z., avšak spláca ho len ona. V súvislosti so starostlivosťou o deti má výdavky na zabezpečenie stravy v škole, za ktorú platí 26-30 eur na každé dieťa. Maloletá F. začala navštevovať umeleckú školu, za ktorú matka zaplatila 25 eur za 6 mesiacov. Maloletému S. platí 12 eur mesačne za prenájom telocvične. Okrem toho je maloletý S. alergik a mesačne sa na lieky dopláca 5 eur. Tento mesiac by mala uhradiť poplatky za ZRPŠ tak v MŠ, ako aj na ZŠ a SŠ. Ďalej poukázala na to, že spláca úvery, ktoré si zobrala na zakúpenie práčky vo výške 12 eur mesačne a notebooku pre maloletú F. a maloletého S., ktorý spláca v sume 21,45 eura. Vzhľadom na všetko uvedené nesúhlasila s návrhom otca a žiadala, aby súd jeho návrh zamietol.

Kolíznym opatrovníkom s návrhom otca nesúhlasil. Návrh žiadal zamietnuť aj vzhľadom na tú skutočnosť, že otec sa dostal do výkonu trestu odňatia slobody vlastným úmyselným konaním, keď zanedbal svoju vyživovaciu povinnosť voči svojim maloletým deťom, ako aj z dôvodu, že maril výkon súdneho rozhodnutia.

Súd vo veci konal a rozhodol na pojednávaní dňa 24.10.2014 bez prítomnosti otca podľa § 101 ods. 2 OSP, ktorý svoju neúčast' ospravedlnil a súhlasil, aby súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámením sa s návrhom, rozúčtovaním pracovnej odmeny otca ÚVTOS Dubnica nad Váhom, uznesením OS Prievidza zo dňa 18.09.2014 č. k. 13P/49/2014-6, lustráciou matky v Sociálnej poisťovni, lustráciou otca v Sociálnej poisťovni, potvrdením zamestnávateľa o príjme matky zo dňa 25.09.2014, rozsudkom OS Prievidza zo dňa 07.05.2014 č. k. 2T/56/2014-97, doplnením informácii otcom zo dňa 28.09.2014, vyjadrením matky zo dňa 02.10.2014, správou ÚPSVaR Prievidza zo dňa 08.10.2014, spisom OS Prievidza sp. zn. 4P/10/2005 a z neho uznesenie OS Prievidza zo dňa 31.08.2006 č. k. 4P/10/2005-29, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 05.10.2006, spisom OS Prievidza sp. zn. 12C/191/2005 a z neho rozsudok OS Prievidza zo dňa 13.04.2006 č. k. 12C/191/2005-28, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.05.2006, odpisom z registra trestov otca zo dňa 24.10.2014 a ostatným obsahom spisu. Na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 13.04.2006 č. k. 12C/191/2005-28, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.05.2006, bolo manželstvo rodičov maloletého S. a maloletej F. rozvedené a na čas po rozvoďte boli maloletí S. a F. zverení do osobnej starostlivosti matke. Otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého S. sumou 2600,- Sk (86,30 eura) mesačne a na výživu maloletej F. sumou 2400,- Sk (79,66 eura) mesačne s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozhodnutia k rukám matky do 20. dňa v mesiaci, mesačne vopred. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi S. a F. každý druhý nepárny týždeň v mesiaci od piatku 16.00 hod do nedele do 16.00 hod.

Trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza zo dňa 04.08.2011 sp. zn. 1T/153/2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.08.2011, bol otec odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody podmienene na 24 mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní 3 roky (do 23.08.2014). Nariadený výkon trestu dňa 13.08.2014.

Trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza zo dňa 11.12.2012 č. k. 2T/188/2012-78, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.04.2013, bol otec odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody nepodmienečne na 18 mesiacov.

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 07.05.2014 č. k. 2T/56/2014-97, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.05.2014, bol otec odsúdený za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody nepodmienečne na 6 mesiacov.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že k poslednej úprave vyživovacej povinnosti otca na maloletého S. a maloletú F. došlo rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 13.04.2006 č. k. 12C/191/2005-28, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.05.2006. V tom čase bola matka zamestnaná v spoločnosti Technic Development Slovakia, s.r.o., kde dosahovala priemerný čistý príjem v sume 8300 - 8500,- Sk (275,51 - 282,15 eura) mesačne. Za bývanie platila titulom nájomného sumu 1534,- Sk (50,92 eura) a titulom platby SIPO sumu 2585,- Sk (85,81 eura). Vyživovaciú povinnosť mala matka k maloletému S. a k maloletej F.. Maloletý S. navštevoval 1. ročník ZŠ, stravoval sa v školskej jedálni, za ktorú matka platila 500,- Sk (16,60 eura) a navštevoval družinu, za ktorú matka platila 100,- Sk mesačne (3,32 eura). Maloletá F. navštevovala MŠ, za ktorú matka platila spolu 800,- Sk mesačne (26,56 eura). Otec pracoval v Letoviciach v ČR a býval v Moteli Apetit, pričom ubytovanie mu platil jeho zamestnávateľ. V tom čase dosahoval priemerný čistý mesačný príjem vo výške 12.000,- až 13.000,- Sk (398,33 - 431,52 eura). Z príjmu platil len cestovné a stravné. Iné výdavky nemal. Vyživovaciú povinnosť mal len k maloletému S. a maloletej F..

Matka maloletého S. a maloletej F. je v súčasnosti zamestnaná v spoločnosti MAT - obaly, s.r.o. Prievidza, kde dosahuje priemerný čistý mesačný zárobok v sume 446,08 eura. V uvedenej spoločnosti pracuje od 05.04.2013. Okrem tohto príjmu poberá rodinné prídavky na tri deti v sume 70,56 eura a náhradné výživné na tri deti naposledy v mesiaci september vo výške 206,30 eura. Za bývanie platí matka Mestskému bytovému podniku 90,- eur mesačne (nájom + splátka dlhu) a za elektrinu 106,- eur mesačne. Matka platí ďalej stravu pre deti a to v MŠ za F. J. mesačne cca 31,71 eura, v ZŠ za maloletú F. mesačne v sume 26,80 eura a v SŠ za maloletého S. mesačne 21,92 eura. Okrem toho platí za škôlku 15,- eur mesačne. Maloletá F. navštevuje Základnú umeleckú školu v Handlovej, za ktorú matka zaplatila poplatok za 6 mesiacov sumu 27,50 eura. Maloletému S. platí matka poplatok za telocvičňu vo výške 12,- eur mesačne. Okrem toho matka spláca za notebook pre maloleté deti sumu 21,45 eura mesačne a za práčku splácala sumu 12,- eur mesačne. Okrem týchto platieb v tomto mesiaci bude musieť zaplatiť deťom poplatok za ZRPŠ. Vyživovaciú povinnosť má k trom maloletým deťom. Osobnú starostlivosť o všetky tri deti zabezpečuje sama. Matka žije s deťmi v jednoizbovom nájomnom byte.

Otec maloletého S. a maloletej F. je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody v Dubnici nad Váhom. Trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza zo dňa 04.08.2011 sp. zn. 1T/153/2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.08.2011, bol otec odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody podmienečne na 24 mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní 3 roky (do 23.08.2014). Nariadený výkon trestu bol dňa 13.08.2014. Trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza zo dňa 11.12.2012 č. k. 2T/188/2012-78, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.04.2013, bol otec rovnako odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody nepodmienečne na 18 mesiacov. Keďže otec riadne nenastúpil do výkonu trestu odňatia slobody v lehote ustanovenej súdom, rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 07.05.2014 č. k. 2T/56/2014-97, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.05.2014, bol otec odsúdený za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody nepodmienečne na 6 mesiacov. Otec nastúpil do výkonu trestu odňatia slobody dňa 27.12.2013. Od mesiaca január 2014 je pracovne zaradený a dosiahol priemernú čistú mesačnú mzdu za obdobie február 2014 až júl 2014 v sume 48,28 eura.

Maloletý S. v školskom roku 2014/2015 navštevuje 1. ročník Strednej odbornej školy v P., odbor mechatronika. Maloletý S. sa vo voľnom čase venuje športu - parkuru, pričom matka platí mesačne za prenájom telocvične 12,- eur. Zvýšené výdavky má matka na maloletého S. v súvislosti s tým, že maloletý S. je alergik. Ostatné výdavky sú len bežnými výdavkami na oblečenie, stravu, školské potreby, obuv, hygienu.

Maloletá F. je v školskom roku 2014/2015 v 9. ročníku ZŠ. Učí sa dobre. Po škole navštevuje Základnú umeleckú školu, herecký krúžok, za ktorý matka platí za 6 mesiacov 27,50 eura. Ostatné výdavky sú bežnými výdavkami na oblečenie, stravu, školské potreby, obuv, hygienu a pod.

Podľa § 65 ods. 1 ZR, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 ZR, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 163 ods. 2 OSP, rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Predpokladom na zmenu právoplatného súdneho rozhodnutia o výživnom je výrazná zmena okolností, ktoré boli predpokladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom. Pri rozhodovaní o zmene výživného musí súd porovnať okolnosti dôležité pre určenie výživného ako v čase predchádzajúceho, tak i nového rozhodnutia, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Pre zmenu právoplatného rozhodnutia vo veci výživného na maloleté dieťa je nevyhnutné preukázať určitú kvalifikovanú zmenu pomerov, tak na strane rodičov, ako aj na strane maloletého dieťaťa. Nestačí len úvaha o tom, či doterajšie výživné je primerané, pretože inak by išlo o neprípustnú reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia. Táto zmena pomerov musí byť jasne špecifikovaná a vykonaným dokazovaním jednoznačne preukázaná. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne (okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného) alebo objektívne (vývojom životných nákladov podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine).

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že otec sa domáha zníženia výživného len z dôvodu, že je vo výkone trestu odňatia slobody, kde dosahuje obmedzené príjmy, a preto nie je schopný v celom rozsahu platiť súdom stanovené výživné (rozsudok OS Prievidza zo dňa 13.04.2006 č. k. 12C/191/2005-28). V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že sa otec dostal do tejto životnej situácie sám, keď sa úmyselne vyhýbal povinnosti platiť výživné na maloleté deti S. a F., za čo bol právoplatne odsúdený tak, trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza zo dňa 04.08.2011 sp. zn. 1T/153/2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.08.2011, ako aj trestným rozkazom Okresného súdu Prievidza zo dňa 11.12.2012 č. k. 2T/188/2012-78, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.04.2013. Súď ďalej pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného na maloletého S. a maloletú F. zohľadnil to, že otec nenastúpil do výkonu trestu odňatia slobody v lehote ustanovenej súdom, a preto

bol odsúdený rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 07.05.2014 č. k. 2T/56/2014-97, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.05.2014, za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia.

V predmetnej veci, návrhu otca na zníženie výživného na maloleté deti S. a F., súd poukazuje na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej, ak je povinný vo výkone trestu, jeho schopnosti a možnosti sú dané predovšetkým zárobkovými možnosťami vo výkone trestu, okrem prípadu výkonu trestu odňatia slobody pre trestný čin zanedbania povinnej výživy alebo prípadu celkom krátkodobého výkonu trestu odňatia slobody. Pri určení vyživovacej povinnosti osoby, nachádzajúcej sa vo výkone trestu odňatia slobody, treba vychádzať z právnej úpravy, týkajúcej sa výkonu trestu. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že ak primárnou príčinou nástupu otca do výkonu trestu odňatia slobody bolo spáchanie trestného činu zanedbania povinnej výživy a po vykonaní trestu odňatia slobody za tento trestný čin bez prerušenia pokračuje vo výkone trestu odňatia slobody pre iný jeho trestný čin, ktorý výkon trestu je v príčinnej súvislosti so spáchaním trestného činu zanedbania povinnej výživy, nie je možné prihliadať na zmenu schopností a možností otca vo výkone trestu odňatia slobody, vrátane jeho zárobkových možností, ktorá zmena bola spôsobená v dôsledku spáchania trestného činu zanedbania povinnej výživy. Od uvedeného právneho názoru súd nemal dôvod sa odkloniť ani pri rozhodovaní v tomto prípade.

Na základe vyššie uvedeného a s ohľadom na ustanovenie § 78 ods. 1, 3 a § 62 ods. 5 zákona o rodine dospel súd k záveru, že návrh otca nie je dôvodný, a preto jeho návrh na zníženie výživného na maloletého S. Z., nar. XX.XX.XXXX a maloletú F. Z., nar. XX.XX.XXXX zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, na Okresný súd Prievidza. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Trenčíne.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok), ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.